

NEUROPSYCHOLOGICKÁ DIAGNOSTIKA KOGNITIVNÍHO DEFICITU U ALZHEIMEROVY CHOROBY

RECENZE

Alzheimerova choroba jako nejčastější příčina syndromu demence se stává jednou z nejběžnějších a vážných onemocnění pozdějších fází lidského života. Prevalence této chronické a obvykle progredující choroby roste s věkem v kontextu známého demografického faktu stárnutí populace. Alzheimerova choroba stojí v centru pozornosti i zájmu řady odborníků a zdravotnických pracovníků, kteří hledají možnosti, jak ovlivnit a zlepšit nastalou situaci. Neurologové a neuropsychologové tak mají zásadní podíl na stanovení včasné diagnózy a léčby pacientů s Alzheimerovou chorobou či jinou formou syndromu demence, jež podstatnou a významnou měrou ovlivňuje kvalitu života pacientů i jejich rodin.

V těchto dnech se nám do rukou dostává publikace, na kterou mnozí zdravotníci i odborná veřejnost dlouho čeká a která na našem knižně-odborném trhu zcela chybí. Této publikaci předcházeli i neméně ojedinělé dvoudenní, odborné semináře, který proběhl v prosincových dnech roku 2013 na Ministerstvu zdravotnictví v Praze. Posluchači byli především odborníci z řad zdravotnických pracovníků (lékařů, psychologů – klinických psychologů, geropsychologů), sociálních pracovníků a dalších. U mnohých se jednalo o první jedinečnou příležitost seznámit se s problematikou Alzheimerovy choroby a doporučenými metodami v diagnostice této nemoci či jiných forem demence z pohledu kognitivního neurologa a neuropsychologa. Autoři a přednášející jsou špičkovými a zkušenými odborníky, kteří předali posluchačům mnoho zajímavých a užitečných informací, fakt, vědeckých poznatků a praktických postřehů i zkušeností vztahujících se k problematice diagnostiky demencí a vypracování standardních postupů s využitím vhodných metod neuropsychologické diagnostiky. V mnohých oblastech měli posluchači možnost diskutovat zkušenosti s diagnostikou kognitivních funkcí u vlastních pacientů nebo získat řadu potřebných odkazů na webové či další publikační zdroje.

Nově vznikající publikace – Neuropsychologická diagnostika kognitivního deficitu u Alzheimerovy choroby – je dalším zdrojem a možností poskytnout posluchačům semináře (a nejen jim) informace o Alzheimerově chorobě (stadia nemoci, základní diagnostické principy, dělení dle MKN-10, postup neurodegenerace u klinické manifestace, komunikace mezi lékařem a psychologem), dále téma neuropsychologického vyšetření (anamnéza a pozorování, vyšetření kognice, zpráva, nález, anamnéza, chování pacienta, psychometrická část, výčet testů a dosažených výsledků a dalších podtémat včetně příloh).

Publikace se tak stává jednou z prvních svého zaměření v České republice a přináší řadu cenných vědeckých, klinických i praktických poznatků pro všechny zdravotnické pracovníky, kteří se zabývají diagnostikou kognitivních funkcí syndromu demence a především Alzheimerovy choroby. Publikace je také doplněna řadou užitečných a relevantních informací sociálně-právních se zaměřením na problematiku péče o takto nemocné.

Všem autorům tohoto projektu proto právem náleží upřímné poděkování za značný přínos i věnované pracovní úsilí, za odborný i lidský přístup k této problematice a za podporu neuropsychologické diagnostiky kognitivních funkcí v praxi.

V Praze, dne 15.12.2013

PhDr. Eva Jarolímová, Pracovní skupina pro geropsychologii při Českomoravské psychologické společnosti, Česká alzheimerská společnost, Praha

Neuropsychologická diagnostika kognitivního deficitu u Alzheimerovy choroby – recenze

Publikace Neuropsychologická diagnostika kognitivního deficitu u Alzheimerovy choroby přichází v době, kdy je v souvislosti se stárnutím populace problematika časně diagnostiky demencí stále naléhavější. V našich podmínkách však stále chybí jak dostačující výběr standardizovaných diagnostických nástrojů, tak dostupné a kvalitní vzdělávání v diagnostice kognitivních funkcí, zvláště pak v diferenciální diagnostice demencí.

Publikace je určena především klinickým psychologům, kteří mají za úkol správně diagnostikovat Alzheimerovu demenci, ale i lékařům, kteří se setkávají se závěry z neuropsychologických vyšetření. Kolektiv autorů, kteří patří mezi naše špičkové odborníky, v přehledné formě poskytuje přehled základních informací o Alzheimerově nemoci s důrazem na anamnestické údaje a neopomíná ani související neuropsychiatrické symptomy jako je deprese. Publikace přináší konkrétní návrhy postupu při diagnostice kognitivních funkcí a uvádí standardizované nástroje ke zjišťování specifických schopností a dovedností. Navrhovaná neuropsychiatrická baterie cílená na diagnostiku Alzheimerovy demence je složená ze screeningových, ale i specifičtěji zaměřených metod a je přínosem ke sladění diagnostických nástrojů v této oblasti.

Autoři předkládají přehled diagnostických metod a navrhují optimální vyšetřovací postupy. Uvádění „typických nálezů“ v rámci představování jednotlivých diagnostických metod srozumitelnou formou demonstruje typické postižení kognitivních funkcí pacientů s Alzheimerovou demencí a napomáhá ke správné diferenciální diagnostice. Praktické jsou informace o dostupnosti jednotlivých testů v praxi a odkazy, kde se dají uváděné diagnostické metody získat. Psychometrická část pak může sloužit jako užitečný nástroj ke sjednocení „názvosloví“ v dané oblasti, kde se v praxi stále často setkáváme s nejasnostmi.

Neuropsychologická diagnostika kognitivního deficitu u Alzheimerovy demence vyplňuje mezeru v diagnostice kognitivních funkcí a velkým dílem přispívá ke zkvalitnění a rozvoji neuropsychologické diagnostiky v praxi.

Dne 17. 12. 2013 v Praze

Mgr. Alice Pulkrabková, Ústřední vojenská nemocnice – vojenská fakultní nemocnice Praha,
FF UK Praha